

ВІДГУК

офіційного опонента Юніна Олександра Сергійовича на дисертацію Сак Віктора Миколайовича «Адміністративно-правове регулювання надання послуг щодо зберігання тимчасово затриманих ОВС транспортних засобів», подану на здобуття наукового ступеня кандидата юридичних наук зі спеціальності 12.00.07 — адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право

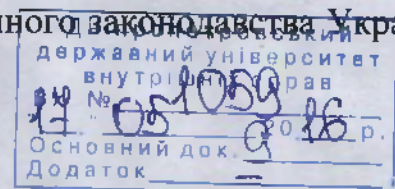
Актуальність теми дисертаційного дослідження. Останнім часом збільшилися випадки безпідставного затримання працівниками ОВС автомобілів з їх затриманням і доставлянням на штрафні майданчики. Згодом за повернення автомобілів (та і інших транспортних засобів) вимагають оплатити «послуги по збереженню» автомобіля на штрафмайдані. Нерідко затримані автомобілі доправляються на приватні автостоянки, після чого власникам транспортних засобів надаються великі рахунки, які вони мають сплатити за зберігання транспортних засобів. Така ситуація склалась у зв'язку з тим, що дуже велика кількість питань, що стосуються адміністративно-правового регулювання надання послуг щодо зберігання тимчасово затриманих ОВС транспортних засобів залишились поза увагою як законодавця, так і науковців. У зв'язку з цим дисертаційне дослідження Сак Віктора Миколайовича є актуальним та своєчасним.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами.

Дисертація виконана відповідно до Пріоритетних напрямів розвитку правової науки на 2011-2015 р.р., затверджених постановою загальних зборів Національної академії правових наук України від 24.09.2010 р. № 10-14, Переліку пріоритетних напрямів наукового забезпечення діяльності органів внутрішніх справ України на період 2015-2019 рр., затвердженого наказом МВС України від 16.03.2015 № 275.

Тему дисертації затверджено Вченою радою Національної академії внутрішніх справ 05 травня 2014 року (протокол № 11).

Мета дисертаційного дослідження і сформульовані відповідно до неї задачі дозволили дисертантці на основі аналізу чинного законодавства України

та узагальнення практики його реалізації, вивчення наукових розробок визначити сутність та особливості адміністративно-правового регулювання надання послуг щодо зберігання тимчасово затриманих ОВС транспортних засобів в умовах їх реформування, а також окреслити шляхи його вдосконалення.

Об'єкт та предмет дослідження сформульовані вдало і відповідають вимогам Міністерства освіти і науки України (стор. 6).

Обґрунтованість і достовірність наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації.

Високий ступінь обґрунтованості результатів дослідження зумовлений досить раціональною та внутрішньо узгодженою структурою дисертаційної роботи.

Здобувач використав численні наукові праці фахівців у галузі філософії, загальної теорії держави і права, теорії управління та адміністративного права, інших галузевих правових наук, в тому числі зарубіжних дослідників. Положення та висновки дисертації ґрунтуються на нормах міжнародно-правових актів, Конституції України, законодавчих та підзаконних нормативних актів, які визначають засади адміністративно-правового регулювання надання послуг щодо зберігання тимчасово затриманих ОВС транспортних засобів. Інформаційну та емпіричну основу дослідження становлять матеріали конкретної адміністративно-юрисдикційної діяльності органів внутрішніх справ України (стор. 7—8).

Методологічною основою дослідження є сукупність методів і прийомів наукового пізнання. Загальнометодологічну основу дисертаційного дослідження становить діалектичний метод наукового пізнання. За допомогою діалектичного методу, а саме на основі узагальнюючих положень теорії та практики, взаємозв'язку об'єктивного та суб'єктивного, розглянуто усі питання теми, зокрема, визначено поняття та ознаки послуг зберігання транспортних засобів, охарактеризовано джерела адміністративно-правового регулювання надання послуг щодо зберігання транспортних засобів, з'ясовано особливості правового становища ОВС як учасника послуг щодо зберігання транспортних

засобів, визначено поняття, мету, завдання, функції, принципи, форми та методи адміністративно-правового регулювання послуг щодо зберігання тимчасово затриманих транспортних засобів, охарактеризовано суб'єктів адміністративно-правового регулювання надання послуг щодо зберігання транспортних засобів та особливості їх діяльності (підрозділи 1.1 - 2.3). За допомогою термінологічного аналізу та методу операційних понять визначався об'єм поняття послуг зберігання транспортних засобів, поняття адміністративно-правового регулювання надання послуг щодо зберігання тимчасово влучених транспортних засобів, його мети, завдань, функцій, принципів, форм та методів (підрозділи 1.1, 2.1, 2.3). Кожний об'єкт наукового дослідження окремо та у взаємодії з іншими як єдине ціле характеризувався за допомогою системного підходу (підрозділи 1.1 - 2.3). Особливо цей метод використовувався під час визначення завдань, принципів та суб'єктів адміністративно-правового регулювання послуг щодо зберігання тимчасово затриманих транспортних засобів, місця ОВС у послугах зберігання транспортних засобів (підрозділи 1.3, 2.1, 2.2). Метод порівняльного правознавства було покладено в основу аналізу та співставлення національного законодавства, що регулює послуги зберігання, із законодавством Російської Федерації та Республіки Білорусь (підрозділи 1.1, 2.2, Додаток Д). Формально-логічний метод, методи аналізу і синтезу використано для визначення шляхів удосконалення адміністративно-правового регулювання надання послуг щодо зберігання тимчасово затриманих ОВС транспортних засобів (підрозділи 2.2 та 2.3). (стор.6—7).

Зміст дисертації в цілому характеризується досить високим теоретичним і науково-методологічним рівнем вирішення поставлених завдань. Чітко виражений теоретичний підхід, зокрема, вдало розроблені дефініції, класифікації і критерії дозволили автору аргументовано визначити власну позицію щодо багатьох дискусійних проблем діяльності органів внутрішніх справ України та їх посадових осіб щодо адміністративно-правового регулювання надання послуг щодо зберігання тимчасово затриманих ОВС

транспортних засобів.

Наукова новизна одержаних результатів полягає в тому, що дисертація є одним із перших у вітчизняній науці адміністративного права комплексних досліджень адміністративно-правового регулювання надання послуг щодо зберігання тимчасово затриманих органами внутрішніх справ транспортних засобів в умовах їх реформування. У результаті проведеного дослідження сформульовано низку нових наукових положень і висновків, запропонованих особисто здобувачем (стор.8).

Заслуговує на увагу аргументація дисертанта щодо того, що адміністративно-правове регулювання надання послуг щодо зберігання тимчасово затриманих ОВС транспортних засобів – це цілеспрямований вплив норм адміністративного права, на відносини, що виникають, змінюються або припиняються під час, до або після надання послуг щодо зберігання тимчасово затриманих транспортних засобів (стор. 8).

Автором, слушно обгрунтовано, що незалежно від волі водія, у випадку вчинення ним правопорушення, що входить до переліку, передбаченого ч. 1 ст. 2652 КУпАП, працівник відповідного підрозділу органів внутрішніх справ України, що забезпечує безпеку дорожнього руху, тимчасово затримує транспортний засіб шляхом блокування або доставляє його для зберігання на спеціальний майданчик чи стоянку. В останньому випадку водій фактично підкорюється тому, що його транспортний засіб буде зберігатись на спеціальному майданчику чи стоянці. Відповідно у власника спеціального майданчику чи стоянки також виникає зобов'язання здійснити таке зберігання незалежно від його волі (стор.45).

Цікавим є авторське визначення поняття «джерел адміністративно-правового регулювання послуг зберігання транспортних засобів». Здобувачем встановлено, що джерелами адміністративно-правового регулювання послуг зберігання транспортних засобів є адміністративно-господарське законодавство та акти-документи, що його тлумачать. У свою чергу джерела адміністративно-правового регулювання послуг зберігання транспортних засобів містять норми

адміністративно-господарського права, об'єднані в різні субінститути (стор. 72).

Представляє науковий інтерес запропонована автором класифікація джерел адміністративно-правового регулювання послуг зберігання транспортних засобів. На думку здобувача, джерела адміністративно-правового регулювання послуг зберігання транспортних засобів поділяються за окремими напрямками (функціями) такого регулювання на норми, що передбачають: прийняття регуляторних актів у сфері послуг зберігання тимчасово затриманих транспортних засобів; застосування окремих засобів державного регулювання послуг зберігання тимчасово затриманих транспортних засобів; здійснення державного контролю за діяльністю зберігачів тимчасово затриманих транспортних засобів тощо. За обсягом правового регулювання вони поділяються на адміністративно-правові норми загального характеру (що встановлюють правові основи участі держави в господарській діяльності) та спеціального (що регулюють окремі умови застосування різноманітних засобів та механізмів державного регулювання послуг зберігання транспортних засобів). За способом правового регулювання поведінки суб'єктів адміністративної діяльності норми поділяються на норми-завдання, норми-принципи, норми-дефініції, норми-вказівки, норми-заборони, норми-рекомендації, норми-стандарти та нормативи. В залежності від змісту адміністративно-правові норми можуть бути матеріальними (закріплюють засади участі держави в послугах зберігання транспортних засобів, а також державної регуляторної політики в даній сфері, види засобів її державного регулювання, принципи державного нагляду (контролю) за послугами зберігання транспортних засобів тощо) і процесуальними (встановлюють процедуру застосування і дії норм матеріального права, порядок діяльності органів державної влади та місцевого самоврядування у сфері послуг зберігання транспортних засобів). (стор. 102).

Заслужовує на увагу висновок про те, що об'єктом адміністративно-правового регулювання в послугах зберігання транспортних засобів є

організація самих послуг та порядок їх надання, а також відносини, що виникають під час, до або після їх надання між зберігачем та особою, яка отримує такі послуги, з усіх питань, які передбачені законом, та відносини між органами державою влади, місцевого самоврядування, з однієї сторони, та зберігачами транспортних засобів, з іншої сторони (стор. 186).

Дискусійні положення та зауваження до дисертації.

Разом з тим, дисертація не позбавлена певних недоліків та суперечливих положень, які потребують додаткових пояснень та уточнень.

1. На стор. 46 автор робить висновок, що “частина відносин, що виникають у послугах зберігання транспортних засобів, будучи об’єктом адміністративно-правового регулювання, підпадає під дію норм адміністративно-господарського права – інституту адміністративного права”. Позиція про те, що існує адміністративно-господарське право є дуже спірною. На моє переконання, автору слід було або більш розширено підійти до питання обґрунтування того, що насправді існує адміністративно-господарське право, або не використовувати термінів, які викликають суттєву наукову дискусію.

2. На сторінці 72 автор зазначає, що “джерелами адміністративно-правового регулювання послуг зберігання транспортних засобів є адміністративно-господарське законодавство та акти-документи, що його тлумачать”. Використання терміну “акти-документи, що його тлумачать” є не зовсім вірним, адже розтлумачувати норм законодавства можуть, як науковці так і практичні працівники ОВС і в цьому випадку їх тлумачення не матимуть юридичної сили.

3. На стор. 176 дисертантом зроблено висновок — “Враховуючи особливості правового становища ОВС у послугах зберігання тимчасово затриманих транспортних засобів метою адміністративно-правового регулювання послуг такого роду є: створення конкретних умов для реалізації органами внутрішніх справ державної політики у сфері безпеки дорожнього руху в Україні”. Така позиція здобувача є занадто спірною, адже якість надання послуг зберігання тимчасово затриманих ОВС транспортних засобів жодним

чином не впливає на стан забезпечення безпеки дорожнього руху. Якщо б мова йшла про те, що метою адміністративно-правового регулювання порядку затримання та доставлення ОВС транспортних засобів на майданчики тимчасового зберігання є створення умов для забезпечення безпеки дорожнього руху, то здобувач мав би рацію.

4. В контексті даного дослідження, автору слід було проаналізувати підстави, порядок та процедуру затримання транспортних засобів та доставлення їх на штрафмайдани.

5. Вважаємо, що поряд із пропозицією стосовно необхідності внесення змін та доповнень до законодавства, що встановлює повноваження Кабінету Міністрів України, Антимонопольного комітету України, внесення змін та доповнень до Правил зберігання транспортних засобів на автостоянках, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 22 січня 1996 р. № 115, Порядку тимчасового затримання та зберігання транспортних засобів на спеціальних майданчиках і стоянках, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 17 грудня 2008 р. № 1102, Положення про Державну інспекцію України з питань захисту прав споживачів, затвердженого указом Президента України від 13 квітня 2011 р. № 465/201, в дисертації доцільно було б у Додатку навести проект зазначених документів у авторській редакції, що значно посилює теоретичне та практичне значення цих пропозицій.

Проте, вищенаведені зауваження, які в певній мірі носять характер побажань, не впливають на загальну позитивну оцінку якості виконаної дисертантом роботи. Теоретичні результати й наукові положення, які містяться в цій дисертації, характеризуються єдністю змісту і свідчать про особистий вклад автора в юридичну науку. Вдалих і логічно поєднаний вибір у дослідженні питань, їх актуальність, розумне співвідношення теоретичних міркувань та прикладів з практики, чіткість викладу матеріалу, аргументованість наукових висновків і узагальнень свідчать про значний науковий рівень проведеного дослідження та його практичне значення.

Практичне значення одержаних результатів в теоретичній і

практичній сфері обумовлюється тим, що сформульовані і обґрунтовані в дисертації висновки та пропозиції розширюють і поглиблюють існуючі знання про сутність та особливості адміністративно-правового регулювання надання послуг щодо зберігання тимчасово затриманих ОВС транспортних засобів, їх може бути використано для поліпшення правотворчої та правозастосовної діяльності різних державних органів.

Зміст дисертаційної роботи висвітлений достатньо повно, виклад запропонованих в роботі положень базується на ґрунтовному опрацюванні літературних джерел із проблематики дисертаційного дослідження. Автор сформулював свої висновки, які здатні стати значним внеском у розвиток вітчизняного адміністративного права.

Повнота висвітлення результатів дослідження.

Основні положення дисертації відображені у авторефераті, публікаціях у наукових виданнях, а також оприлюднені на науково-практичних конференціях, що свідчить про ретельну роботу, проведену дисертантом у процесі наукового дослідження та його апробації.

Оцінка оформлення дисертації та змісту автореферату.

Дисертацію та автореферат оформлено відповідно до встановлених вимог. Автореферат дисертації відповідає її змісту та повністю відображає основні положення і результати дослідження.

Загальний висновок.

Вказане дозволяє зробити висновок, що дисертаційне дослідження «Адміністративно-правове регулювання надання послуг щодо зберігання тимчасово затриманих ОВС транспортних засобів» є завершеною працею, у якій отримано нові науково обґрунтовані результати, що в сукупності вирішують конкретне наукове завдання — удосконалення регулювання надання послуг щодо зберігання тимчасово затриманих ОВС транспортних засобів. В результаті проведеного дослідження сформульовано ряд висновків, пропозицій і рекомендацій, спрямованих на досягнення поставленої мети. Виходячи із зазначеного, слід вказати, що дисертаційне дослідження повністю відповідає

науковій спеціальності 12.00.07 та вимогам Порядку присудження наукових ступенів, а його автор — Сак Віктор Миколайович — заслуговує присудження наукового ступеня кандидата юридичних наук зі спеціальності 12.00.07 — адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право.

Офіційний опонент:

Заступник директора ННПОЗН — декан
факультету №1 ДДУВС,
доктор юридичних наук, доцент

О.С. Юнін